

فروچاله‌ها در همین نزدیکی

براساس آخرین مطالعات انجام شده ۱۸٫۵ میلیون هکتار از مساحت ایران با بحران قرونشست مواجه شده است

۱۴

روایت‌هایی از سوگ و اندوه

بیستمین دوره کتاب سال دفاع مقدس، بر گزیدگانش را شناخت

۱۶

همیشه یک جامعه

عکس: همشهری/جواد گلزار

پرچم دوقلوها در تهران بالاست

با افزایش نرخ تولد دوقلوها در یک سال اخیر، کارشناسان معتقدند روش‌های نوین بارداری علت این امر است

فاطمه عسگری نیا

روزنامه‌نگار

از ابتدای امسال تاکنون بیش از ۱۷هزار و ۵۰۷ دوقلو در کشور به دنیا آمده‌اند. البته آمارها نشان می‌دهد که دوقلوهای تازه متولد شده پیاپیخت از لحاظ فراوانی، گوی سبقت را از دوقلوهای سایر استان‌ها برده‌اند و تعدادشان به ۱۴هزار و ۸۱۴نوزاد (۱۴۰۷دوقلو) می‌رسد. بعد از دوقلوهای تهران، خوزستان با ۱۳۰۷دوقلو و خراسان رضوی با ۱۰۴۰دوقلو در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. در ست است دوقلوهای در گذشته هم وجود داشته، اما آمارها حکایت از آن دارد که در ۳۰سال گذشته دوقلوهای بسیار افزایش یافته‌است. البته تنها ۲قلوهای افزایش نیافته، بلکه تعداد ۲قلوهای و چهارقلوهای هم در این میان کم نیست. براساس گزارشی که سازمان ثبت احوال کشور منتشر کرده، در یک سال گذشته ۸۰سه‌قلو در تهران، ۵۱سه‌قلو در خراسان رضوی و ۴۵سه‌قلو هم در خوزستان فارس به دنیا آمده‌اند. استان‌های آذربایجان غربی، خوزستان، البرز و فارس هم در تولد ۴قلوهای پیشتاز بوده‌اند.

چرا چندقلوایی زیادشده؟

درست است دوقلوایی در کشور در همه استان‌ها پراکنده است، اما برخی مناطق هستند که همه شهرت‌شان به‌خاطر وجود دوقلوهاست. مثل روستای «شهرآباد» که به روستای دوقلوها شهرت دارد و همین اسم و رسمش که در کرده، باعث شده تا گر دشگران زیادی راهی این روستا شوند. درست است که همه کارشناسان علم ژنتیک علت دوقلوژیایی را در این منطقه وراثت اعلام کرده‌اند، اما سهراب حسینی، کارشناس ارشد ژنتیک درباره علل افزایش تولد دوقلوها در مناطق مختلف کشور به‌خصوص در شهرها به همشهری می‌گوید: «یکی از مهم‌ترین علت‌های افزایش دوقلو و چندقلوایی در کشور استفاده بیشتر زنان از فناوری‌های کمک‌باروری است؛ از داروهای افزایش تخمک‌گذاری گرفته تا تکنیک‌هایی مانند

لقاح آزمایشگاهی (IVF) و روش‌هایی که احتمال چندقلوایی را افزایش می‌دهند.» به گفته او البته افزایش سن باروری هم بی‌تأثیر در تولد دوقلوها محسوب نیست: «تغییر سبک زندگی افراد و تحصیل دختران، بالا رفتن سن ازدواج و بچه‌دار شدن زنان باعث شده تا اولاً تعداد بارداری‌های موفق‌تر زنان بالای ۴۰سال به‌شدت کاهش یابد. ثانیاً بارداری این افراد با چندقلوایی همراه شود. علتش هم برخورداری بیشتر زنان در این سن از هورمون‌های جنسی است که باعث می‌شود تخمدان‌ها برای تولید بیش از یک تخمک در یک زمان تحریک شوند.»

تعیین جنسیت‌گران و چندقلوایی

حسینی در ادامه با اشاره به اقبال عموم مردم به روش‌های تعیین جنسیت در سال‌های اخیر و تبلیغات گسترده در شبکه‌های مجازی در این باره می‌گوید: «تبلیغات گسترده استفاده از روش‌های تعیین جنسیت و بارداری دوقلویی در شبکه‌های مجازی و غیرمجاز یکی دیگر از علل افزایش تعداد دوقلوهای و چندقلوایی در کشور است. شوهه‌هایی که طی لسال گذشته به منبع اصلی کسب درآمد برخی از پزشکان تبدیل شده‌است. خانواده‌هایی که با توجه به هزینه‌های بالای استفاده از این روش‌ها ترجیح می‌دهند تعداد جنین‌های بیشتری را انتخاب کنند و در اغلب شرایط ما شاهد تولد تمام جنین‌ها هستیم که تعدادشان بین ۲ تا ۵ است.» به گفته او استفاده از این روش‌های بارداری حتی در میان جوامع کوچک روستایی که اغلب خواهان داشتن فرزندان پسر هستند، علاقه‌مندان بیشتری راه خود جلب کرده‌است. به‌خاطر همین می‌بینیم اغلب چندقلوایی‌ها در میان مردمان این مناطق صورت می‌گیرد.

وراثت هنوز اهمیت دارد

درست است که حسینی، روش‌های نوین بارداری و افزایش سن را علت اصلی تولد بخش قابل توجهی از دوقلوها و چندقلوهای دانده، اما به‌اعتقاد سیمین بهادری، متخصص زنان و زایمان که در گفت‌وگو با همشهری مطرح شده، هنوز عامل وراثت و ژنتیک در دوقلوایی حرف اول را می‌زند: «ما نمی‌توانیم

مدعی شویم که استفاده از روش‌های نوین بارداری علت این امر است، درست‌است نقش دارد، اما نقش ژنتیک افراد و وراثت را نمی‌توان در این حوزه منکر شد.» به اعتقاد او، وراثت، نژاد، وزن، رژیم غذایی، تعداد بارداری‌های قبلی و افزایش سن می‌توانند احتمال چندقلوژیایی را افزایش دهند: «برای مثال مردم روستایی که همه‌اھالی‌اش شاهد تولد دوقلوهای خود بوده‌اند از ازدواج‌های فامیلی دانسته‌اند و ژن دوقلوژیایی در این منطقه دائم تکرار می‌شود.»

طلب کمک از دولت برای دوقلوها و چندقلوها

محدودیت ارائه خدمات حمایتی بهزیستی به خانواده‌های دارای دوقلو و چندقلو آن هم تا سالگی بچه‌ها، باعث شد تا بهمن‌ماه سال گذشته کارزار در خواست حمایت دولت از خانواده‌های دارای فرزندان دوقلو و چندقلو به راه بیفتد و تا خردادماه ۱۴۰۱ هم این‌س کارزار به‌کار خود ادامه داد. خانواده‌های امضاکننده این کارزار خطاب به رئیس‌جمهور و رئیس مجلس شورای اسلامی، از دغدغه‌های پیش روی‌شان گفته و تأکید کرده بودند: «دریافت حمایت‌های دولتی از خانواده‌های دارای فرزند دوقلو و چندقلو با مشکلات و پیچ و خم‌های فراوانی روبه‌روست، در صورتی که خانواده‌ها بتوانند پس‌ا بگیری‌های مجدانه خود، فرزندان چندقلویشان را تحت پوشش سازمان بهزیستی درآوردند و از کمک‌هزینه معیشتی بهره‌مند شوند، متأسفانه تنها تا سالگی فرزند خود می‌توانند از این کمک‌هزینه، بهره بگیرند و پس از سالگی دیگر حمایتی از این کودکان نخواهد شد. امید است با حمایت مستقیم مقام معظم رهبری و همچنین پیگیری مسئولین کشوری، ترتیبی اتخاذ شود که این کمک‌هزینه‌ها تا ۱۸سالگی فرزندانمان ادامه یابد و بار کوچکی از دوشمان برداشته شود. همچنین با توجه به هزینه‌های گسترده و رایج زندگی روزمره، از والدین گرامی فرزندان چندقلو در خواست می‌کنیم که با تأیید و امضای این کارزار، پیگیر مطالبات خانواده‌های دارای فرزند چندقلو باشید.» گرچه حالا در سایه اجرای طرح جوانی جمعیت، وعده‌هایی برای حمایت از خانواده‌های پرنوزاد داده شده، اما برخی

۱۷ هزار
۵۰۷

دوقلو در سال ۱۴۰۱
به دنیا آمده

۱۴۰۷
دوقلو

تهران
رتبه اول

۱۳۰۷
دوقلو

خوزستان
رتبه دوم

۱۰۲۰
دوقلو

خراسان رضوی
رتبه سوم

۸۰
سه‌قلو

تهران
رتبه اول

۵۱
سه‌قلو

خراسان رضوی
رتبه دوم

۴۵
سه‌قلو

خوزستان و فارس
رتبه سوم

۴ استان آذربایجان غربی، خوزستان، البرز و فارس
در چهار قلو از این پیشتاز بوده‌اند.

سنگ‌اندازی‌ها پیش پای خانواده‌ها باعث شده تا بهره‌مندی از این امکانات برای خیلی از آنها ممکن نباشد؛ موضوعی که نیازمند توجه و رسیدگی مسئولان مربوطه‌است.

تسهیلات خانه و ماشین به‌زای‌هر قل

فاطمه محمدبیگی، چندی پیش درباره برنامه مجلس در قالب قانون جوانی جمعیت برای چندقلوها گفته بود که به‌زای‌هر قل با توجه به اینکه چندمین فرزند خانواده باشد، مجزا و تک به تک به هر یک مزایای قانونی از قبیل: تسهیلات وامی، بانکی و تسهیلات خودرو و مسکن به تعداد فرزندی، تعلق می‌گیرد و تمام موارد قانون جوانی جمعیت برای آنها تجمیع و انجام می‌شود. او به این نکته اشاره کرد، بود که «به‌نام چندقلوها، قانون ویژه و مجزایی نداریم، اما معاونت زنان و خانواده ریاست‌جمهوری و همکاران شان، در حال تهیه بسته‌ای هستند که مورد توافق ما و آنهاست و خدمات ویژه‌ای که دولت قرار است به چندقلوها ارائه بدهد.»

رئیس فراکسیون حمایت از خانواده و قانون جوانی جمعیت، همچنین گفته بود: «گر چندقلوها بعد از فرزند اول به‌دنیا بیایند، تسهیلات به این شکل

عدد خبر

۱۳
هزار

دانش‌آموزان ابتدای شروع
مسمومیت‌ها در مدارس

به مراکز بسا اورژانس بر بالین آنها رفته است. براساس اعلام معاونت درمان وزارت بهداشت، از این تعداد تنها ۱۰ نفر نیازمند بستری در بیمارستان بودند که با انجام اقدامات لازم در کمتر از ۹ ساعت مرخص شدند. هیچ فوت‌ای هم گزارش نشده است.

۱۳
هزار

سند ملی «سلامت‌بخش» به‌عنوان مرحله نخست طرح بستری رایگان بیمارانی که از طریق نظام ارجاع مراجعه کنند، رونمایی شد و در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر و روستاهای ۳ استان بوشهر، خراسان جنوبی و کردستان اجرا می‌شود. بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت در مراسم رونمایی از این سند، با تأکید بر اینکه به‌دنبال سیستم سلامت خانواده در کشور هستیم، گفت: «برنامه این وزارتخانه، اجرای سراسری برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع است، اما با توجه به منابع، شاید این امکان نباشد که آن را در همه شهرها انجام دهیم؛ بنابراین اولویت بسا مناطق محروم است. منابع مورد نیاز این برنامه را به مجلس اعلام کردیم و امیدواریم تأمین شود.» به گفته وی، اگر افرادی در جامعه ترجیح دهند که از طریق کانال پزشک خانواده خدمت بگیرند، می‌توانند از مزایای آن برخوردار شوند و اگر کسی هم وارد آن نشود، می‌تواند همان روال سابق را پیش بگیرد و مشوقی برایش اعمال نمی‌شود: «از جمله مشوق‌هایی این طرح این است که بتوانیم درمان را در نظام ارجاع به نازل‌ترین قیمت انجام داده و برای مجموعه تخصصی و پزشکی هم که وارد این کانال می‌شود، مزایای برخورداری بیشتر از حق‌الزحمه را درنظر بگیریم. بر این اساس، قبلا در حوزه بستری ۵درصد از هزینه خدمات بستری را بیمار و ۹۵درصد را بیمه پرداخت می‌کرد، اما اکنون در ۳ استان اگر بیماری از طریق پزشک خانواده، از سطح یک به سطح بستری ارجاع شود، وزارت بهداشت ۵درصد فرانشیز را پرداخت می‌کند.»

همچنین به گفته حسین فرشدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت، اجرای مرحله نخست طرح رایگان شدن بستری بیماران ارجاعی در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر و روستاهای ۳ استان و گسترش آن به سایر مناطق شهری، انقلابی در حوزه سلامت در سطح کشور و منطقه ایجاد خواهد کرد: «سال‌ها همه می‌گفتم پزشک خانواده راهی است برای رسیدن به هدف عدالت در سلامت برای مردم. این حرکت را در دولت سیزدهم آغاز کردیم و مجلس همراهی کرد. سند سلامت‌بخش هم در ادامه اجرای برنامه پزشک خانواده در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر است که از ابتدای دی امسال با هدف ارتقای وضعیت ارائه خدمت در روستاها و شهرهای زیر ۲۰هزار نفر آغاز شده و این امبدواری وجود دارد که خدماتش به همه شهرها منتقل شود.» او تأکید کرد: «خدماتی که در سطح دوم این طرح شاهد خواهیم بود، مشوقی خواهد بود برای کسانی که از نظام ارجاع استفاده کنند. امیدوارم این طرح شروع موفقی داشته باشد و بتوانیم آن را به سایر شهرها هم گسترش دهیم.» سعید کریمی، معاون درمان وزارت بهداشت هم در حاشیه رونمایی از سند ملی سلامت‌بخش گفت: «در راستای دستور رئیس‌جمهور در زمینه کاهش پرداخت از جیب مردم، امروز از این سند برای اجرای آزمایشی مشوق‌های درمانی نظام ارجاع رونمایی کردیم. بر این اساس، خدماتی که از مسیر ارجاع آمده و بیمه‌ای و ضروری باشند، در زمره مشوق‌ها قرار گرفته و به‌صورت رایگان به بیماران ارائه می‌شوند. البته خدمات زیبایی و غیرضروری را که زمره این خدمات نیست، بلکه خدمات ضروری را که هزینه‌هایش می‌تواند برای مردم کمرشکن باشد، تحت پوشش این طرح بوده و به‌صورت رایگان در این استان و با شرط مسیر ارجاع ارائه می‌شوند.

امبدواریم این طرح تشوقی باشد که مردم از طریق نظام ارجاع مراجعه کنند، زیر بسیاری از مشکلات حوزه سلامت را رفع کرده و پرداخت از جیب راهم کاهش می‌دهد.»

امبدوارم بودجه پزشک خانواده تأمین شود

حسینعلی جهریاری، رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس هم در مراسم رونمایی از طرح ملی سلامت‌بخش، رایگان شدن بستری و درمان بیماران را از آرزوهای دربرینه تمام نظام دست‌اندر کاران نظام سلامت عنوان کرد و گفت: «بدیهی است این طرح که دغدغه مقام معظم رهبری، دولت، مجلس و نظام سلامت را در زمینه بهره‌مندی افراد به‌ویژه قشر محروم در دسترسی عادلانه به خدمات سلامت بر طرف می‌کند، به اعتبار قابل توجهی نیاز دارد که باید از نسوی سازمان برنامه بودجه تأمین شود تا هم به‌طور کامل در سراسر کشور اجرایی شود و هم در آینده اجرای آن با مشکل تأمین اعتبار مواجه نشود.»

او با تأکید بر اینکه سازمان برنامه و بودجه اعلام کرده که منابع طرح پیش‌بینی شده است، ادامه داد: «امبدواریم هم‌اگونه که شاهد تدبیر دولت در رفع مشکلات و گره‌های سیاسی و اقتصادی با اقدامات اخیر هستیم، شاهد رفع مشکلات نظام سلامت از جمله تأمین بودجه بر نامه پزشک خانواده نیز باشیم. مجلس به مشکلات نظام سلامت توجه ویژه دارد؛ به‌نحوی که در جریان بررسی بودجه ۱۴۰۲ سقف تخصیص مالیات ارزش افزوده به نظام سلامت از سوی مجلس برداشته شد. به امید خدا سال آینده بودجه خوبی برای اجرای برنامه‌های حوزه سلامت و پزشک خانواده ادامه داد: «امبدواریم با اجرای طرح سلامت‌بخش، اقشار آسیب‌پذیر استان‌های کردستان، خراسان جنوبی و بوشهر از مزایای آن برخوردار شوند و این طرح بتواند در تمام کشور اجرا شود.»

مریم سرخوش

روزنامه‌نگار

آغاز بستری رایگان بیماران در ۳ استان

از این پس در استان‌های بوشهر، خراسان جنوبی و کردستان، بیماران از طریق نظام ارجاع، خدمات بستری رایگان دریافت می‌کنند

۱۳ هزار

سند ملی «سلامت‌بخش» به‌عنوان مرحله نخست طرح بستری رایگان بیمارانی که از طریق نظام ارجاع مراجعه کنند، رونمایی شد و در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر و روستاهای ۳ استان بوشهر، خراسان جنوبی و کردستان اجرا می‌شود. بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت در مراسم رونمایی از این سند، با تأکید بر اینکه به‌دنبال سیستم سلامت خانواده در کشور هستیم، گفت: «برنامه این وزارتخانه، اجرای سراسری برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع است، اما با توجه به منابع، شاید این امکان نباشد که آن را در همه شهرها انجام دهیم؛ بنابراین اولویت بسا مناطق محروم است. منابع مورد نیاز این برنامه را به مجلس اعلام کردیم و امیدواریم تأمین شود.» به گفته وی، اگر افرادی در جامعه ترجیح دهند که از طریق کانال پزشک خانواده خدمت بگیرند، می‌توانند از مزایای آن برخوردار شوند و اگر کسی هم وارد آن نشود، می‌تواند همان روال سابق را پیش بگیرد و مشوقی برایش اعمال نمی‌شود: «از جمله مشوق‌هایی این طرح این است که بتوانیم درمان را در نظام ارجاع به نازل‌ترین قیمت انجام داده و برای مجموعه تخصصی و پزشکی هم که وارد این کانال می‌شود، مزایای برخورداری بیشتر از حق‌الزحمه را درنظر بگیریم. بر این اساس، قبلا در حوزه بستری ۵درصد از هزینه خدمات بستری را بیمار و ۹۵درصد را بیمه پرداخت می‌کرد، اما اکنون در ۳ استان اگر بیماری از طریق پزشک خانواده، از سطح یک به سطح بستری ارجاع شود، وزارت بهداشت ۵درصد فرانشیز را پرداخت می‌کند.»

همچنین به گفته حسین فرشدی، معاون بهداشت وزارت بهداشت، اجرای مرحله نخست طرح رایگان شدن بستری بیماران ارجاعی در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر و روستاهای ۳ استان و گسترش آن به سایر مناطق شهری، انقلابی در حوزه سلامت در سطح کشور و منطقه ایجاد خواهد کرد: «سال‌ها همه می‌گفتم پزشک خانواده راهی است برای رسیدن به هدف عدالت در سلامت برای مردم. این حرکت را در دولت سیزدهم آغاز کردیم و مجلس همراهی کرد. سند سلامت‌بخش هم در ادامه اجرای برنامه پزشک خانواده در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر است که از ابتدای دی امسال با هدف ارتقای وضعیت ارائه خدمت در روستاها و شهرهای زیر ۲۰هزار نفر آغاز شده و این امبدواری وجود دارد که خدماتش به همه شهرها منتقل شود.» او تأکید کرد: «خدماتی که در سطح دوم این طرح شاهد خواهیم بود، مشوقی خواهد بود برای کسانی که از نظام ارجاع استفاده کنند. امیدوارم این طرح شروع موفقی داشته باشد و بتوانیم آن را به سایر شهرها هم گسترش دهیم.» سعید کریمی، معاون درمان وزارت بهداشت هم در حاشیه رونمایی از سند ملی سلامت‌بخش گفت: «در راستای دستور رئیس‌جمهور در زمینه کاهش پرداخت از جیب مردم، امروز از این سند برای اجرای آزمایشی مشوق‌های درمانی نظام ارجاع رونمایی کردیم. بر این اساس، خدماتی که از مسیر ارجاع آمده و بیمه‌ای و ضروری باشند، در زمره مشوق‌ها قرار گرفته و به‌صورت رایگان به بیماران ارائه می‌شوند. البته خدمات زیبایی و غیرضروری را که زمره این خدمات نیست، بلکه خدمات ضروری را که هزینه‌هایش می‌تواند برای مردم کمرشکن باشد، تحت پوشش این طرح بوده و به‌صورت رایگان در این استان و با شرط مسیر ارجاع ارائه می‌شوند.

امبدواریم این طرح تشوقی باشد که مردم از طریق نظام ارجاع مراجعه کنند، زیر بسیاری از مشکلات حوزه سلامت را رفع کرده و پرداخت از جیب راهم کاهش می‌دهد.»

۳۱ درصد

معلمان به رتبه خود
اعتراض کرده‌اند.

صالح ستاری، معاون وزارت آموزش و سروس در این‌باره توضیح داد: «برای ارزیابی برای رتبه بندی کار انسان است، به همین دلیل احتمال خطا دارد. این خطاها را می‌پذیریم و در فرایند ارزیابی مجدد قابل بازنگری است.

۱۰۲۰ دوقلو

خراسان رضوی
رتبه سوم

۱۳۰۷
دوقلو

خوزستان
رتبه دوم

تهران
رتبه اول

۵۱
سه‌قلو

خراسان رضوی
رتبه دوم

۴۵
سه‌قلو

خوزستان و فارس
رتبه سوم

بیمارستان

در اهسواز مراقبت‌های حمایتی از بیماراران سرطانی در منزل از طرح پوشش می‌دهد. محمد جهانگیر، مدیر بخش مشارکت‌های مردمی دانشکده علوم پزشکی جندی شسا پور اهواز با اعلام این مطلب، از امضای تفاهتنامه با مؤسسه نیکوکاری کنترل سرطان ایرانیان (مکسا) خبر داد و به همشهری گفت: براساس این تفاهتنامه، مراقبت‌های حمایتی و تسکینی قرار می‌گیرند. به این ترتیب مراجعه غیر ضروری به بیمارستان و بستری بیماران از زمان ابتلاز منزل ارائه خواهد شد و با استقرار این مؤسسه به گفته محمدبیگی، در مورد خانواده چندقلویی تسریع خدمات وجود دارد؛ یعنی دولت به‌صورت ویژه و سریع‌تر برای خانواده‌ها، اقدام می‌کند. همچنین بسته مربوط به شیر خشک‌شان و تأمین تغذیه مادر هم برایشان آماده می‌شود: «با توجه به اینکه خانواده‌های چندقلو معضلات زیادی دارند؛ از جمله نیاز به پرستار یا مراقب، با توجه به جوازتهای افزایش یافته‌شان، نیازشان به مسکن بیشتر است. تأمین امنیت شغلی پدر یا مادر بسیار مهم است. از دولت می‌خواهیم هرچه سریع‌تر بسته مربوط به چندقلوها را آماده کند و اگر لایحه‌ای به مجلس بیاید، به خوبی توسط نمایندگان مجلس تأیید و تصویب می‌شود.»